

Kratek pregled
**parlamentarnih
odborov**

Evropski parlament

Kratek pregled parlamentarnih odborov

Evropski parlament je edini neposredno izvoljeni organ Evropske unije.

705 poslancev Evropskega parlamenta zastopa 448 milijonov državljanov EU.

Vsakih pet let jih izvolijo volivci iz 27 držav članic.

Politično in zakonodajno delo Parlamenta opravlja 20 stalnih odborov in trije pododbori, od katerih vsak izvoli predsednika in do štiri podpredsednike.

Na začetku novega zakonodajnega obdobja Parlament na podlagi želja poslancev odloči, kateremu parlamentarnemu odboru se bodo pridružili. To je pomembna odločitev, saj je od nje odvisno, s katerimi področji se bodo največ ukvarjali.

Odbori imajo ključno vlogo pri oblikovanju politik, saj so odgovorni za pripravo stališč Parlamenta, zlasti o novih zakonodajnih predlogih.

24 jezikov

Poslanci Evropskega parlamenta zastopajo vse državljanke Evropske unije. Vsak poslanec ima pravico govoriti v uradnem jeziku po svoji izbiri. Parlamentarni dokumenti so objavljeni v 24 uradnih jezikih Evropske unije.

Primer rednega zakonodajnega postopka

Evropska komisija oblikuje zakonodajne predloge in jih predloži Evropskemu parlamentu in Svetu Evropske unije.

Zakonodajno delo v Parlamentu v glavnem poteka na dva načina: na sejah odborov in na plenarnih zasedanjih.

1

Parlamentarni odbori opravljajo poglobljeno parlamentarno delo. Preučijo zakonodajne predloge, jih spreminjajo in o njih glasujejo na mesečnih sejah. Nato predložijo poročilo Parlamentu kot celoti.

2

Parlament besedilo zakonodajnega predloga sprejme na plenarnem zasedanju.

Ko Parlament in Svet dosežeta dogovor, se zakonodajni akt objavi v uradnem listu Evropske unije. Nato se prenese v nacionalno zakonodajo in velja za vse državljanke Evropske unije.

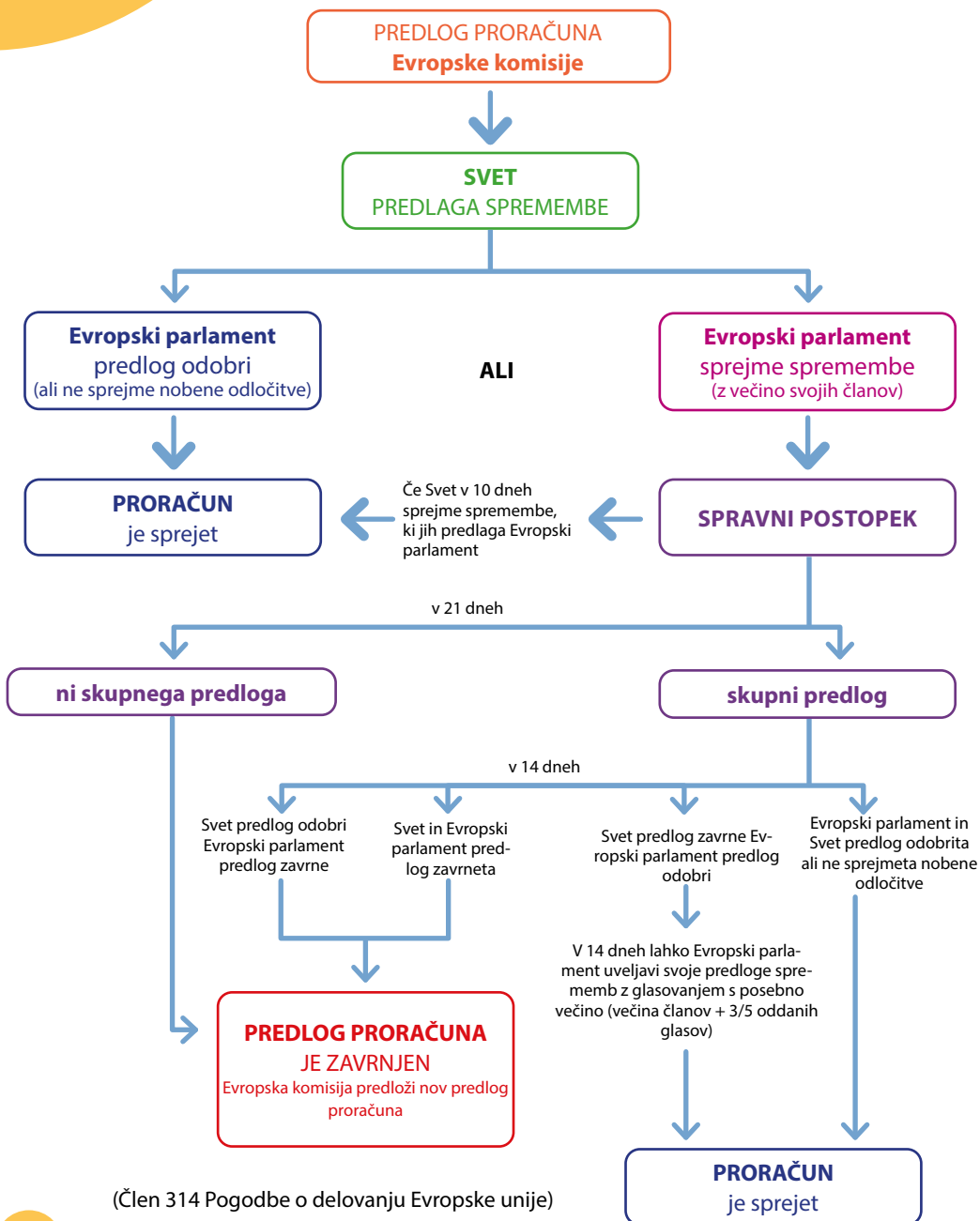
Redni zakonodajni postopek postavlja Evropski parlament in Svet Evropske unije v enakopraven položaj. Pokriva različna področja, med drugim ekonomske in monetarne zadeve, priseljevanje, energetiko, kmetijstvo, ribištvo, promet, okolje in varstvo potrošnikov.

Pravzaprav veliko večino evropskih zakonov Evropski parlament in Svet Evropske unije sprejmeta skupaj.

Proračunski postopek

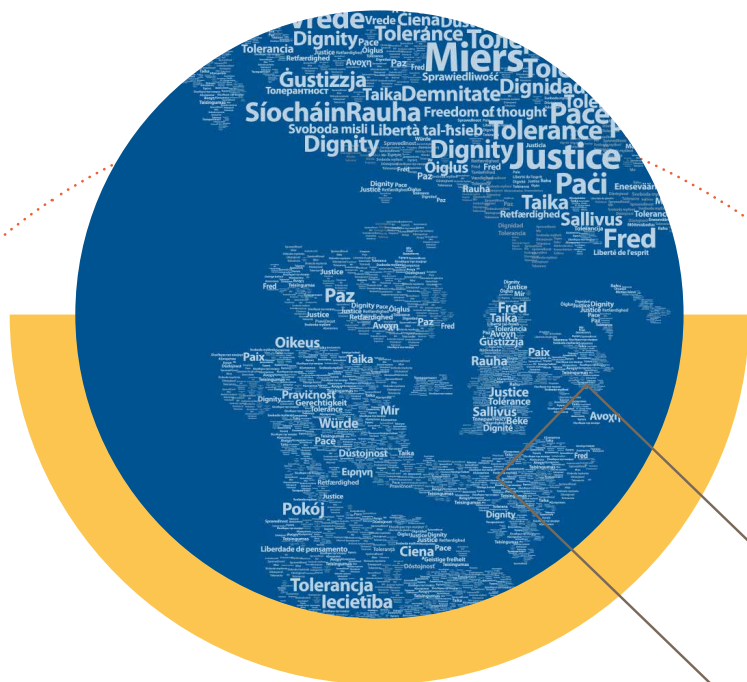
(Člen 314 Pogodbe o delovanju Evropske unije)

Z začetkom veljavnosti Lizbonske pogodbe so se povečale proračunske pristojnosti Evropskega parlamenta in zdaj s Svetom Evropske unije odloča o celotnem letnem proračunu EU. Omeniti pa je še treba, da ima Parlament pri tem zadnjo besedo.

Parlament ima besedo tudi pri zunanjepolitičnih vprašanjih in človekovih pravicah. Visoki predstavnik Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko se z njim redno posvetuje o skupni zunanji, varnostni in obrambni politiki EU.

Za vsako širitev Evropske unije ter sklenitev trgovinskih in drugih mednarodnih sporazumov z državami nečlanicami je potrebna odobritev Parlamenta. Pripravljalno delo opravijo odbori.

Poslanci precej časa namenijo tudi vprašanju človekovih pravic in promoviranju demokratičnih vrednot v svetu. Vsakoletni vrhunec dejavnosti Parlamenta na tem področju je podelitev nagrade Saharova za svobodo misli.

Vsak mesec sta teden ali dva namenjena delu v odborih. Poslanci na sejah odborov razpravljajo o zakonodajnih in nezakonodajnih poročilih, predlagajo spremembe in o njih glasujejo ter spremljajo izide pogajanj s Svetom Evropske unije.

Odbori dejavno prispevajo k načrtovanju zakonodajnega programa, na primer s prispevkom pred sprejetjem letnega delovnega programa Komisije. Imajo pomembno vlogo pri nadzoru dejavnosti EU, saj skrbijo za pravilno uporabo proračuna EU in pravilno izvajanje sprejete zakonodaje ter mednarodnih sporazumov.

Organizirajo tudi predstavitve s strokovnjaki in nadzirajo druge institucije in organe EU. Preden je Evropska komisija lahko izvoljena, mora vsakega kandidata za komisarja oceniti parlamentarni odbor, ki se ukvarja z zadevnim resorjem.

Odbori za vsako temo iz svojih vrst izberejo poročevalca ali pripravljavca mnenja, da usmerja celoten postopek odločanja, ki vodi do sprejetja stališča Parlamenta.

Osnutek poročila, ki ga predstavi poročevalec, je mogoče spremeniti s sprejetjem predlogov sprememb, ki jih vložijo poslanci. Celotni odbor nato glasuje o izvirnem besedilu in predlogih sprememb, vključno s sporazumnimi predlogi sprememb, o katerih so se dogovorile politične skupine. Poročilo, ki ga sprejme odbor, se nato predloži v odobritev na plenarnem zasedanju.

Parlament lahko ustanovi tudi posebne odbore, ki se ukvarjajo s konkretnimi vprašanji, pa tudi preiskovalne odbore za preiskovanje domnevnih kršitev ali nepravilnosti pri izvajanju zakonodaje EU. Obravnavajo najrazličnejše teme, od finančnih zadev, umetne inteligence in lažnih novic do dobrobiti živali in javnega zdravja, če jih omenimo le nekaj.

Odbori se zelo razlikujejo po velikosti. V prvi polovici parlamentarnega obdobja 2019–2024 na primer odbor za pravne zadeve šteje 25 članov, odbor za okolje, javno zdravje in varnost hrane pa kar 81 članov. Sestava vedno odraža vpliv posamezne politične skupine v Parlamentu kot celoti.

Parlament ima vodilno vlogo pri spodbujanju preglednosti in odprtosti. Seje odborov se zato prenašajo v živo na spletišču Evropskega parlamenta in si jih je mogoče vedno ogledati.

Razprave – v živo prek interneta

Odbori zasedajo enkrat ali dvakrat mesečno v Bruslju. Njihove razprave so javne. Večina sej se v živo prenaša prek interneta in so dosegljive tudi kot video na zahtevo.

Zaradi izbruha pandemije covid-19 se nove tehnologije uporabljajo v še večjem obsegu in omogočajo virtualne seje s simultanim tolmačenjem, tako da lahko vsi povabljeni sodelujejo na daljavo.

Seje v živo lahko spremljate na tem naslovu:
<https://multimedia.europarl.europa.eu/sl>

PRENOS V
ŽIVO

Strokovna podpora

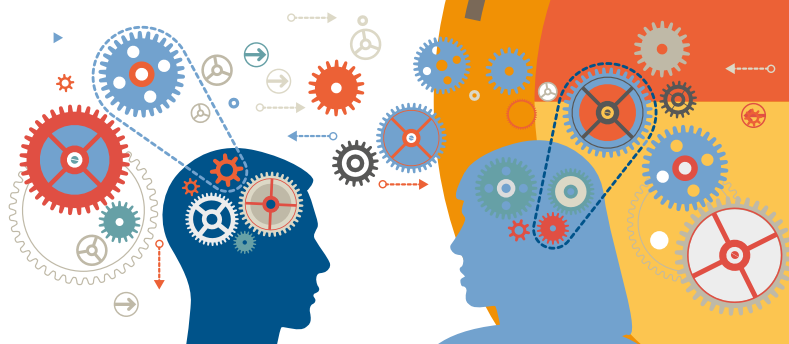
Različne parlamentarne raziskovalne službe, vključno s tematskimi sektorji, odborom nudijo neodvisna mnenja in zanje pripravljajo pisno informativno gradivo (študije, povzetke, poglobljene analize in druga besedila).

Za poslance se prirejajo delavnice in okrogle mize, kjer lahko sprašujejo strokovnjake in izmenjajo mnenja z njimi o področjih, povezanih s parlamentarnim delom ali aktualnimi temami.

Informativno gradivo najdete na tem naslovu:
www.europarl.europa.eu/supporting-analyses/sl

DODATNE
ANALIZE

Kratki vodnik po Evropski uniji

Kratki vodnik vsebuje jasen in strnjen pregled institucij in politik EU in predstavlja vlogo Parlamenta pri njihovem razvijanju. Na voljo je v 24 jezikih.

Vsa poglavja vodnika:
www.europarl.europa.eu/factsheets/sl

KRATKI VODNIK

Vsi odbori in pododbori

AFET

Zunanje zadeve

EMPL

Zaposlovanje in socialne zadeve

CULT

Kultura in izobraževanje

DROI

Pododbor za človekove pravice

ENVI

Okolje, javno zdravje in varnost hrane

JURI

Pravne zadeve

SEDE

Pododbor za varnost in obrambo

ITRE

Industrija, raziskave in energetika

LIBE

Državljske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve

DEVE

Razvoj

IMCO

Notranji trg in varstvo potrošnikov

AFCO

Ustavne zadeve

INTA

Mednarodna trgovina

TRAN

Promet in turizem

FEMM

Pravice žensk in enakost spolov

BUDG

Proračun

REGI

Regionalni razvoj

PETI

Peticije

CONT

Proračunski nadzor

AGRI

Kmetijstvo in razvoj podeželja

ECON

Ekonomske in monetarne zadeve

PECH

Ribištvo

FISC

Pododbor za davčne zadeve

Parlament lahko ustanavlja preiskovalne in posebne odbore, ki se ukvarjajo s konkretnimi vprašanji.

A series of horizontal dotted lines spanning the width of the page, intended for handwriting practice.

Evropski parlament

Generalni direktorat za notranjo politiko
Generalni direktorat za zunanjo politiko

Jezikovne različice

Ta publikacija je na voljo v angleškem (izvirna različica), bolgarskem, češkem, danskem, estonskem, finskem, francoskem, grškem, hrvaškem, irskem, latvijskem, litovskem, madžarskem, malteškem, nemškem, nizozemskem, poljskem, portugalskem, romunskem, slovaškem, slovenskem, španskem in švedskem jeziku.

O izdajatelju

Avtor publikacije: Evropski parlament
Odgovorni oddelek: Oddelek za usklajevanje uredniških dejavnosti in dejavnosti obveščanja

✉ editorial-secretariat@ep.europa.eu

Rokopis dokončan:

Marec 2021
© Evropska unija, 2021

Izjava o omejitvi odgovornosti

Za vsebino tega dokumenta, ki ne predstavlja nujno uradnega stališča Evropskega parlamenta, so odgovorni izključno avtorji. Razmnoževanje in prevajanje tega dokumenta za nekomercialne namene je dovoljeno, če se navede vir. Za uporabo za komercialne namene je potrebno predhodno dovoljenje Parlamenta.

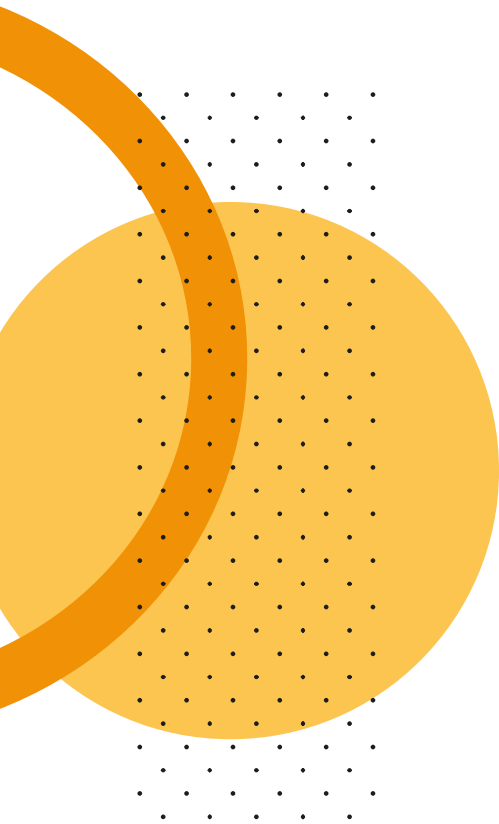
Avtorske pravice

Fotografija stavbe, str. 5 © Association des Architectes du CIC: Vanden Bossche sprl, CRV s.A., CDG sprl, Studiegroep D. Bontinck
Vse fotografije in ilustracije
© Shutterstock.com / © AdobeStock / © Evropska unija 2021 - Vir EP
L021656 SL

IZBOR
DOGODKOV V
ODBORIH

Več o odborih najdete na naslovu:
www.europarl.europa.eu/committees/sl

SL